

Deklaracija Saveza za koheziju za kohezivnu, održivu i otpornu Europu

Savez za koheziju (#CohesionAlliance) obnavlja svoj politički angažman u Europi nakon pandemije bolesti COVID-19 i potvrđuje da je kohezija temeljna vrijednost Europske unije i ključni cilj svih njezinih politika i ulaganja. Kriza izazvana pandemijom COVID-a 19 pokazala je da su solidarnost, odgovornost i kohezija potrebnije no ikad kako bi se osiguralo da **nitko i nijedna regija ne budu zapostavljeni**.

Europske regije, gradovi i općine, neovisno o svojoj veličini, građanima već pružaju brojne osnovne usluge kao što su zdravstvena i socijalna skrb, što je ključno za prevladavanje posljedica pandemije COVID-a 19, ali je trošak golem. Regionalni i lokalni kapaciteti ulaganja sada su znatno smanjeni.

Naš je cilj osigurati pružanje snažne financijske potpore EU-a državama članicama, regijama, gradovima i općinama. Oni su najizloženiji krizi izazvanoj pandemijom COVID-a 19 te im se u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2021. – 2027. i plana oporavka nakon pandemije mora pomoći u zaštiti građana, potpori lokalnim gospodarstvima, jačanju otpornosti lokalnih zajednica na krize i stvaranju održive budućnosti. Budući da postoji opasnost od povećanja razlika među državama članicama i unutar njih, nedostatak koordiniranog i pravovremenog djelovanja EU-a povećat će jaz između razvijenijih i slabije razvijenih područja.

S obzirom na donošenje plana oporavka EU-a i višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2020., ponavljamo ključna načela Saveza za koheziju i pozivamo sve čelnike na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, od poduzeća do civilnog društva, da podrže ovu Deklaraciju.

U ime Saveza za koheziju izjavljujemo:

- višegodišnji financijski okvir (VFO)** ključan je alat za promicanje kohezije, konvergencije i konkurentnosti za sve građane Europske unije, gdje god živjeli; **plan oporavka** trebalo bi usmjeravati odozdo prema gore, korištenjem bespovratnih sredstava i učinka poluge financijskih instrumenata te poštovanjem načela partnerstva;
- snažna, vidljiva i djelotvorna kohezijska politika koja je dostupna za sve regije, gradove i općine, neovisno o njihovoj veličini**, ključna je za smanjenje razlika u razinama razvoja kako bi im se pomoglo u oporavku od krize izazvane COVID-om 19 te u savladavanju izazova i ostvarivanju glavnih politika kao što su europski zeleni plan, ciljevi održivog razvoja, europski stup socijalnih prava i digitalna transformacija; pozornost treba posvetiti gradskim područjima kao pokretačima zelene i digitalne transformacije i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama;
- cilj kohezije potrebno je podupirati svim politikama EU-a radi **jačanja otpornosti naših regija, gradova i općina, neovisno o njihovoj veličini**, kako bi se obnovilo gospodarstvo, poticala održivost i ojačalo teritorijalno i socijalno tkivo naše Unije; uspjeh predloženog plana oporavka ovisi o njihovoj potpunoj uključenosti jer većina nadležnosti za zdravstvene usluge, socijalnu skrb i otpornost pripada lokalnoj i/ili regionalnoj razini;
- privremenost nekih predloženih ojačanja kohezijske politike ne bi smjela ugroziti njezin dugoročni pristup** – ona i dalje mora biti **investicijska politika temeljena na dodatnim sredstvima** koja zadovoljavaju potrebe svih regija tijekom cijelog programskog razdoblja;
- načela **partnerstva, višerazinskog upravljanja i lokaliziranog pristupa te uključivanje socijalnih i gospodarskih partnera u oblikovanje i provedbu kohezijske politike** presudni su ne samo za ostvarivanje ciljeva kohezijske politike nego i za razvoj nacionalnih planova oporavka i otpornosti; lokalne i regionalne vlasti u najboljem su položaju da ocijene potrebe za ulaganjima na teritorijalnoj razini i moraju biti u potpunosti uključene u donošenje odluka o (re)programiranju ulaganja u okviru programa REACT-EU i provedbi Instrumenta za oporavak i otpornost;
- nedavne **mjere za povećanje fleksibilnosti i dodatno pojednostavljenje kohezijske politike trebalo bi zadržati kao dio kriznog mehanizma i ponovno aktivirati tijekom sljedećeg programskog razdoblja samo u slučaju nove krize**. Minimalna dodijeljena sredstva namijenjena održivom urbanom razvoju moraju se zadržati kao ključno ulaganje u otpornije gradove u budućnosti. **Pojednostavljenje kohezijske politike uz novi plan „Next Generation EU” također će biti odlučujuće** za oporavak, a neće dovesti do veće centralizacije;

7. ključno je da instrumenti oporavka za rješavanje gospodarskih i socijalnih posljedica krize izazvane pandemijom COVID-a 19 ojačaju kohezijsku politiku te da **budu komplementarni i dobro koordinirani sa strukturnim fondovima, politikom tržišnog natjecanja EU-a i drugim programima financiranja EU-a**, a da pritom ne dovedu do smanjenja potpore koheziji prvotno predviđene za sve države članice i regije;
8. jačom **europskom teritorijalnom suradnjom** mora se pomoći pojedincima, zajednicama i poduzećima da ostvare prekograničnu suradnju i prevladaju štetne posljedice krize te ubrzaju gospodarski oporavak. Postojeći i novi programi EU-a, kao što je novi instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije, bit će ključni za potporu razvoju europskih industrijskih i inovacijskih vrijednosnih lanaca temeljenih na strategijama pametne specijalizacije; u tom pogledu mora se revitalizirati **europski prekogranični mehanizam**;
9. **pravodobni početak programa kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. i proširen sustav postupnog završavanja programa za razdoblje 2014.–2020.** potrebni su kako bi se odgovorilo na trenutačnu krizu i pripremile **dugoročne razvojne strategije**; u slučaju kašnjenja moraju se predvidjeti prijelazna rješenja s dodatnim sredstvima kako bi se izbjegao manjak financijskih sredstava između dvaju programskih razdoblja;
10. pozivaju se čelnici EU-a i država članica da **preuzmu odgovornost prema građanima i dogovore se o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru i strategiji oporavka** kako bi se osigurao pravovremeni početak programa kohezijske politike od **1. siječnja 2021.**